

Вісник

Донецького

університету

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ЗАСНОВАНИЙ У 1997 РОЦІ

Серія Б. Гуманітарні науки

№1/2000

ЗМІСТ

Філологія

Домашенко О. В. Про трагедію і сутність трагічного: Ф. Ніцше	7
Пахарева Т. А. Явище героя: «Гондла» М. Гумільова в контексті творчості акмеїстів	13
Отіна Г. Є. Романтична і класична концепції літературного твору: розходження та взаємозв'язки	21
Свенцицька Е. М. Доля слова у творчості А. Ахматової	26
Мироненко Л. А. Романтична Франція в поезії Марини Цвєтаєвої (до проблеми культурних контекстів)	32
Сенчина Л. Т. До питання про специфіку «поезії» і «прози» в естетичних трактатах Ф. Прокоповича	39
Постова Н. С. Трансформація містеріальних мотивів і образів в романі В. Гюго «Собор Паризької Богоматері»	42
Матвієнко О. В. «Нортенгерське абатство» Дж. Остен і « Таємниці Удольфського замку» А. Радкліфа: суперечка ментальностей	47
Виненцова Н. С. Засоби драматизації в романі Ф. Моріака «Пустеля кохання»	52
Калінкін В. М., Бартoshевич Л. Синергетична семантика і конгенеративна поетика сполучень з онімами	56
Чжоу Шабо Референтна база китайської хрононімії	66
Кравченко В. О. Структурні типи урумських прізвищ	73
Іванова Н. І. Місце прізвиськ в мовній структурі художніх творів	78
Белей О. До питання про функції власних імен підприємств	84
Павлюк Н. В. Досвід класифікації міфологічних власних імен за референтами	88
Луценко М. О. Міф та мова (до постановки питання)	95
Кероп'ян А. Р. Особливості лексико-семантичної структури дієслів мовлення (на матеріалі англійської мови)	101
Лукаш Г. П. Культурно-національна специфіка української юридичної лексики у зіставленні з російськими термінами	106
Жижома О. О. Іменники-новотвори в сучасному поетичному мовленні (на матеріалі творів І. Драча та М. Вінграновського)	109
Басиров Ш. Р. Німецькі рефлексивні дієслова і їх паралелі в білоруській мові (на матеріалі конфіксних віддієслівних дериватів)	114
Бессонова О. Л. Когнітивний підхід до тлумачення оціночних значень мовних одиниць	119
Воротникова І. Г. Словотвірні засоби формування значення початковості в німецькій, англійській та російській мові	127
Дроздов В. О., Дроздова Н. В., Костенко Н. М. Паралелізм іс-totних процесів у морфології американської та британської англійської мов	134

Історія і політологія

Романцов В.М. Гетьман І.Брюховецький в українській історіографії доби національного відродження	149
Бондаренко І.В. Соціально-економічний та культурний розвиток Слобідської України в кінці XVIII ст. (за матеріалами топографічних описів Харківського намісництва)	153
Поцулко О.А., Крапивін О.В. Балканські слов'яни у міжнародних відносинах Східної Європи XIV-XVIII ст.ст.	160
Добров В.В., Гедьо Г.В. Політичні відносини Росії та Кримського ханства (70-80 рр. XVIII ст.)	165
Лисов О.О. Сербське питання у політиці європейських держав на початку XIX ст.	172
Михненко А.М. Формування капіталістичної промисловості Донецького басейну (II пол. XIX ст.)	177
Липинський В.В. Структура мережі вищих закладів України у 20-ті роки	184
Обидьонова О.В. Національно-культурне відродження в Донбасі в 20-30-ті роки ХХ століття	188
Мусієнко В.С. Оплата праці колгоспників України у 30-ті роки	196
Нікольський В.М. Донбас в матеріалах лютнево-березневого (1937 р.) Пленуму ЦК КПРС	200
Грідіна І.М. Православна церква України періоду німецько-фашистської окупації – історія конфлікту	209
Суюсанов Л.І. Донбас у планах німецько-фашистського командування і спроби окупаційного режиму у відновленні вуглевидобутку (жовтень 1942 – вересень 1943 рр.)	219
Титаренко Д.М. Діяльність «Просвіти» на Донеччині в період німецько-фашистської окупації	224
Бабенко С.Ю. Проблеми перебазування сільськогосподарського майна України в роки Великої Вітчизняної війни	230
Заблоцька К.В. Соціальна структура робітників радянської промисловості у 60-і – першій половині 80-х років: теоретичний аспект вивчення	235
Белікова Н.Ю. Адміністративно-правове забезпечення принципу свободи сумління в Україні (кінець 80-х – 90-і роки)	241
Пахоменко С.П. Маріупольське товариство греків у процесі національного відродження грецької діаспори України (1989-1994)	248
Стяжкіна О.В. Жінки в історії української культури другої половини ХХ ст.: до постановки проблеми	252
Масальський В.І. Вища освіта на рубежі ХХ-ХХІ століть: нові орієнтири розвитку	258
Кіпень В.П. Від конфронтаційного мислення до культури миру	263
Ліхолобова З.Г., Стяжкіна О.В. Рецензія: С.В.Кульчицький. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.)	271

Педагогіка і психологія

Романенко Ю.А., Олійник М.М. Методичні проблеми створення та застосування текстів для контролю знань учнів шкіл та студентів вузів	276
Молчанова Г.І., Резніченко Ю.В. До питання про типи навчання: педагогічний аспект	284
Яновський М.І. Про місце самоспостереження (інтропекції) в психології	293

Вестник Донецкого университета

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

ОСНОВАН В 1997 ГОДУ

Серия Б. Гуманитарные науки

№1/2000

СОДЕРЖАНИЕ

Филология

Домашенко А. В.	О трагедии и сущности трагического: Ф. Ницше	7
Пахарева Т. А.	Явление героя: «Гондла» Н. Гумилева в контексте творчества акмеистов	13
Отина А. Е.	Романтическая и классическая концепции литературного произведения: расхождения и взаимосвязи	21
Свенцицкая Э. М.	Судьба слова в творчестве А. Ахматовой	26
Мироненко Л. А.	Романтическая Франция в поэзии Марины Цветаевой (к проблеме культурных контекстов)	32
Сенчина Л. Т.	К вопросу о специфике «поэзии» и «прозы» в эстетических трактатах Ф. Прокоповича	39
Постовая Н. С.	Трансформация мистериальных мотивов и образов в романе В. Гюго «Собор Парижской Богоматери»	42
Матвиенко О. В.	«Нортенгерское аббатство» Дж. Остен и «Тайны Удольфского замка» А. Радклифф: спор ментальностей	47
Винценова Н. С.	Способы драматизации в романе Ф. Мориака «Пустыня любви»	52
Калинкин В. М., Бартошевич Л.	Синергетическая семантика и конгенеративная поэтика сочетаний с онимами	56
Чжоу Шабо	Референтная база китайской хрононимии	66
Кравченко В. А.	Структурные типы урумских фамилий	73
Иванова Н. И.	Место прозвищ в речевой структуре художественных произведений	78
Белей О.	К вопросу о функциях собственных имен предприятий	84
Павлюч Н. В.	Опыт классификации мифологических имен собственных по референтам	88
Луценко Н. А.	Миф и язык (к постановке вопроса)	95
Керопьян А. Р.	Особенности лексико-семантической структуры глаголов речи (на материале английского языка)	101
Лукаш Г. П.	Культурно-национальная специфика украинской юридической лексики в сопоставлении с русскими терминами	106
Жижома О. А.	Существительные-новообразования в современной поэтической речи (на материале произведений И. Драча и Н. Винграновского)	109
Басыров Ш. Р.	Немецкие рефлексивные глаголы и их параллели в белорусском языке (на материале конфиксных отглагольных дериватов)	114
Бессонова О. Л.	Когнитивный подход к толкованию оценочных значений языковых единиц	119
Воротникова И. Г.	Словообразовательные средства формирования значения начинательности в немецком, английском и русском языках	127

Дроздов В.А., Дроздова Н.В., Косенко Н.М. Параллелизм существенных процессов в морфологии американского и британского английского	134
Скубашевская О. Семантические и структурные особенности лексических единиц античного происхождения в английском языке	136
<i>История и политология</i>	
Романцов В.М. Гетман И.Брюховецкий в украинской историографии эпохи национального возрождения	149
Бондаренко И.В. Социально-экономическое и культурное развитие Слободской Украины в конце XVIII ст. (по материалам топографических описаний Харьковского наместничества)	153
Поцулко Е.А., Крапивин А.В. Балканские славяне в международных отношениях Восточной Европы XIV-XVIII вв.	160
Доброполь П.В., Гедьо А.В. Политические отношения России и Крымского ханства (70-80 гг. XVIII ст.)	165
Лысов А.А. Сербский вопрос в политике европейских государств в начале XIX в.	172
Михненко А.М. Формирование капиталистической промышленности Донецкого бассейна (2-я пол. XIX в.)	177
Липинский В.В. Структура сети высших учебных заведений Украины в 20-е годы	184
Обидёнова О.В. Национально-культурное возрождение в Донбассе в 20-30-е годы XX столетия	188
Мусиенко В.Е. Оплата труда колхозников Украины в 30-е годы	196
Никольский В.Н. Донбасс в материалах февральско-мартовского (1937 г.) Пленума ЦК КПСС	200
Гридин И.Н. Православная церковь Украины в период немецко-фашистской оккупации – история конфликта	209
Суюсанов Л.И. Донбасс в планах немецко-фашистского командования и попытки оккупационного режима возобновить угледобычу (октябрь 1942 – сентябрь 1943 гг.)	219
ТИтаренко Д.Н. Деятельность «Просветы» на Донетчине в период немецко-фашистской оккупации	224
Бабенко С.В. Проблема перебазирования сельскохозяйственного имущества Украины в годы Великой Отечественной войны (1941-1942 гг.)	230
Заблоцкая К.В. Социальная структура работников советской промышленности в 60-е – первой половине 80-х годов: теоретический аспект изучения	235
Беликова Н.Ю. Административно-правовое обеспечение принципа свободы совести в Украине (конец 80-х – 90-е годы)	241
Пахоменко С.П. Мариупольское общество греков в процессе национального возрождения греческой diáspora Украины (1989-1994)	248
Стяжкина Е.В. Женщины в истории украинской культуры второй половины XX в. К постановке проблемы	252
Масальский В.И. Высшее образование на рубеже XX-XXI столетий: новые ориентиры развития	258
Кипень В.П. От конфронтационного мышления к культуре мира	263
Лихолобова З.Г., Стяжкина О.В. Рецензия: С.В.Кульчицкий. Украина между двумя войнами (1921-1939 гг.)	271
<i>Педагогика и психология</i>	
Романенко Ю.А., Олейник Н.М. Методические проблемы создания и применения тестов для контроля знаний обучающихся в школе и вузе	276
Молчанова Г.И., Резниченко Ю.В. К вопросу о типах обучения: педагогический аспект	284
Яновский М.И. О месте самонаблюдения (интроспекции) в психологии	293

Bulletin of Donetsk University

SCIENTIFIC JOURNAL

FOUNDED IN 1997

Series B. The Humanities

No 1/2000

CONTENTS

Philology

D o m a s h c h e n k o A . V . About Tragedy and the Gist of the Tragic: F.Nietzsche	7
P a k h a r e v a T . A . Appearance of a Hero: «Gondia» by N.Gumilev in the Context of the Creativity of Acmeists	13
O t i n a A . Y e . Romantic and Classical Concepts of a Literary Work: Divergencies and Interconnections	21
S v e n s t i t s k a y a Z . M . The Fate of a Word in the Creative Work of A.Akhmatova	26
M i r o n e n k o L . A . Romantic France in the poetry of Marina Tsvetayeva (to the Problem of Cultural Contexts)	32
S e n c h i n a L . T . To the Problem of the Specifics of «Poetry» and «Prose» in the Aesthetic treatises by F.Prokopovich	39
P o s t o v a y a N . S . Transformation of Mystery Motifs and Characters in «Notre Dame de Paris» by V.Hugo	42
M a t v i y e n k o O . V . «Northanger Abbey» by J.Austen and «The Mysteries of Udolpho» by Anne Radcliffe: the Conflict of Mentalities	47
V i n e n t s o v a N . S . The Methods of Dramatization in the Novel «Desert de l'amour» by F.Mauriac	52
K a l i n k i n V . M . , B a r t o s h e v i c h L . Synergistic Semantics and Congenerative Poetics of Combinations Containing Onyms	56
Z h o u S h a o b o . Referential Basis of the Chinese Chrononymy	66
K r a v c h e n k o V . A . Structural Types of Urum Names.	73
I v a n o v a N . I . The Place of Nicknames in the Speech Structure of Works of Fiction	78
B e l e y O . To the Problem of the Functions of Names of Enterprises.	84
P a v l y u k N . V . Tentative Classification of Names in accordance with Referents	88
L u t s e n k o N . A . Myth and Language (Formulation of a Problem)	95
K e r o p j a n A . R . The Peculiarities of Lexico-Semantic Structure of Utterance Verbs (on the Material of the English Language)	101
L u k a s h G . P . Cultural and National Specifics of the Ukrainian Legal Vocabulary in Comparison with Russian Terms	106
Z h i z h o v a O . A . Nouns-innovations in Contemporary Poetic Speech (on the Material of Works by I.Drach and N.Vingranovskiy)	109
B a s y r o v S h . R . German Reflexive Verbs and their Parallels in the Byelorussian Language (on the Material of Confix Deverbal derivatives)	114
B e s s o n o v a O . L . Cognitive Approach to the Interpretation of the Evaluative Meanings of Language Units.	119
V o r o t n i k o v a I . G . Wordformation Means of Forming of Inchoative Meaning in German, English and Russian	127

Drozdov V. A., Drozdova N. N., Kosenko N. M. Parallelism of Essential Processes in the Morphology of American and British English	134
Skubasheskaya O. Semantic and Structural Peculiarities of the Lexical Units of Ancient Origin in English.	136
<i>History and Politology</i>	
Romantsov V. M. Hetman I. Bryukhovetsky in the Ukrainian Historiography of the Epoch of National Renaissance	149
Bondarenko I. V. Socio-Economic and Cultural Development of Sloboda Ukraine – in late XVIII c. (Based on the Materials of the Toponomical descriptions of Kharkov Vicegerency)	153
Potsulkov E. A., Krapivin A. V. Balkan Slavs in the International Relations of Eastern Europe in XIV-XVIII Centuries	160
Dobrov P. V., Gedyo A. B. The Political Relations of Russia and the Crimean Khanate (the 70-80-ies of XVIII c.)	165
Lysov A. A. The Serbian Question in the Politics of the European States in early XIX c.	172
Mikhnenko A. M. Formation of the Capitalist Industry of Donetsk Basin (the 2 nd Half of XIX c.)	177
Lipinsky V. V. Network Structure of Higher Educational Institutions in the Ukraine of the 20-ies.	184
Obidyonova O. V. National and Cultural Revival in the Donbass of the 20-30-ies of XX c.	188
Musiyenko V. Ye. Remuneration of Collective Farmers' Labour in the Ukraine of the 30-ies.	196
Nikolskiy V. N. Donbass in the Materials of the February-March (1937) Plenary Meeting of the CC of the CPSU	200
Gridina I. N. The Orthodox Church of Ukraine in the Period of German Fascist Occupation – History of the Conflict	209
Suyusanov L. I. Donbass in the Plans of German Fascist Command and the Attempts of the Occupation Regime to Renew Coal Extraction (October 1942 – September 1943)	219
Titarenko D. N. The Activity of «Prosvita» («Education») Society in the Donbass at the Time of German Fascist Occupation	224
Babenko S. Yu. Problem of Relocation of the Agricultural Property of Ukraine in the Years of Great Patriotic War (1941-1942)	230
Zablotskaya K. V. Social Structure of Soviet Industry Employees in the 60-ies – the First Half of the 80-ies: Theoretical Aspect of Investigation	235
Belikova N. Yu. Administrative and Legal Provision of Freedom of Conscience Principle in Ukraine (late 80-ies-the 90-ies)	241
Parkhomenko S. P. Mariupol Greek Society in the Process of the National Revival of Greek Diaspora in Ukraine (1989-1994)	248
Styazhkinia E. V. Women in the History of Ukrainian Culture in the Second Half of XX c. Formulation of a Problem	252
Masalskiy V. I. Higher Education at the Boundary of XX-XXI c.: New Landmarks of Development	258
Kipen V. P. From confrontation thinking to world culture	263
Likhholobova Z. G., Styazhkinia O. V. Review: S.V.Kul'chitskiy. Ukraine between Two Wars (1921-1939)	271
<i>Pedagogics and Psychology</i>	
Romanenko U. A., Oleynik N. M. Methodological Problems of Creating and Applying Texts for Controlling the Knowledge of those Studying at School and Higher Educational Establishments	276
Molchanova G. I., Reznichenko Yu. V. To the Problem of the Types of Teaching: Pedagogical Aspect	284
Yanovski M. I. About the Place of Self-Observation (Introspection) in Psychology	293